

Nefndasvið Alþingis
Efnahags- og viðskiptanefnd
Austurstræti 8 - 10
150 Reykjavík

Reykjavík, 28. apríl 2021

Efni: Umsögn um frumvarp til laga um breytingu á ýmsum lögum vegna hækkunar lágmarksiðgjalds til lífeyrissjóðs og ákvæðum um tilgreinda séreign (lágmarkstryggingavernd o.fl.), 700. mál.

Sjúkraliðafélag Íslands tekur heilshugar undir umsögn BSRB dagssett 28. apríl 2021, og gerir meðfylgjandi kafla hennar að sinni.

Tilgreind séreign leiðir til ójafnræðis og einstaklingsbundinnar áhættu

Þær sérreglur sem eiga að gilda um tilgreinda séreign skapa ójafnræði meðal lífeyrisþega. Í greinagerð frumvarpsins kemur fram að tilgreind séreign leiði til rýrnunar samtryggingarþáttar lífeyriskerfisins. Þrátt fyrir það er engin tilraun gerð til að meta áhrif frumvarpsins á kerfið. Val einstaklinga á milli tilgreindrar séreignar og samtryggingar felur í sér aukna áhættu og getur leitt til lakari tryggingaréttar úr samtryggingasjóðum ef einstaklingur verður fyrir áfalli ungur að árum sem leiðir til örorku en hefur valið að nýta möguleika til greiðslu í tilgreinda séreign að fullu. Veiking samtryggingarinnar mun einnig bitna sérstaklega á tekjulægra fólki og konum sem lifa að meðaltali rúmum þremur árum lengur en karlar og treysta því á lífeyriskerfið til framfærslu mun lengur en karlar. Konur eru tæplega 70% félaga í aðildarfélögum BSRB. Engin greining liggur fyrir á mismunandi áhrifum tilgreindrar séreignar fyrir kynin, lífslíkur, æviteklar o.þ.h. Þá krefst valið á milli sparnaðarleidda þess að fólk sé vel upplýst um þá áhættu sem slíku vali fylgir fyrir lífeyrisréttindi síðar meir. BSRB telur þessa annmarka á frumvarpinu mjög alvarlega og benda til þess að stjórnvöld taki ekki alvarlega þá ábyrgð sem felst í því að breyta lögum um lífeyrissjóði.

Það ójafnræði sem felst í muninum á samtryggingu og tilgreindri séreign felur í raun í sér mikinn hvata til að velja séreign og því má gera ráð fyrir enn frekari veikingu samtryggingarinnar. Í greinagerð frumvarpsins er bent á að þeim mun fleiri sem velja tilgreinda séreign þeim mun meira dragi úr sjálfbærni lífeyriskerfisins. Markmiðið með hækkun iðgjalda úr 12 í 15,5 prósent var hins vegar að auka sjálfbærni kerfisins. Það markmið, rétt eins og markmiðið um samræmingu réttinda, virðist gleymt.

Tilgreind séreign mismunar fólki sem fær greiðslur úr almannatryggingum

BSRB hafnar því alfarið að tilgreind séreign hafi önnur áhrif á rétt til almannatrygginga en samtryggingin. Með frumvarpinu er lagt til að tilgreind séreign, ólíkt sameigninni, teljist ekki

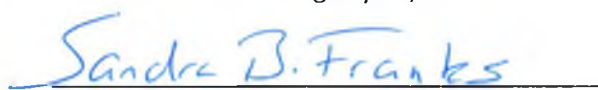
til tekna vegna útreiknings á greiðslum úr almannatryggingum. Mjög erfitt er að skilja á hvaða forsendum þessi breyting er lögð til. Hér er verið að verðlauna þá sem ekki taka fullan þátt í samtryggingunni með því að veita þeim sérstaka ívilnun þegar kemur að tekjutilfærslum úr ríkissjóði. Þar að auki er ekki gerð tilraun til að meta kostnaðaráhrifin af þessari mismunun fyrir ríkissjóð.

Tilgreind séreign og kostnaðarþáttaka heimilismanna á dvalar- og hjúkrunarheimilum

BSRB styður ekki að heimilismönnum á dvalar- og hjúkrunarheimilum, sem valið hafa að setja lífeyrissparnað sinn alfarið í samtryggingu, verði mismunað eins og frumvarpið gerir ráð fyrir. Þannig er lagt til í frumvarpinu að lífeyrisgreiðslur úr tilgreindri séreign teljist ekki til tekna þegar tekin er ákvörðun um kostnað við öldrunarþjónustu samkvæmt lögum um málefni aldraðra. Hins vegar teljast lífeyrisgreiðslur úr samtryggingarsjóði til tekna. Engin rök eru færð fyrir því á hvaða grundvelli slík mismunun kunni að eiga rétt á sér, enda eru engin rök fyrir því.

Fulltrúi frá Sjúkraliðafélagi Íslands er reiðubúinn að koma fyrir háttvirta efnahags- og viðskiptanefndar Alþingis og ræða sjónarmið sín ef eftir því er óskað.

Virðingarfyllst,

Sandra B. Franks formaður Sjúkraliðafélags Íslands